

VIII

Kultura fizyczna 213 → 222

1	Ogólny stan ilościowy bazy sportowej w Krakowie
2	Działania Miasta w zakresie kultury fizycznej
3	Formy wspierania kultury fizycznej przez Miasto
4	Najważniejsze inwestycje Miasta w dziedzinie kultury fizycznej

Baza obiektów i terenów sportowo-rekreacyjnych Krakowa jest bardzo zróżnicowana co do wielkości, struktury i programowych funkcji użytkowych. Kraków posiada dość bogaty zasób terenów, obiektów i urządzeń w tym zakresie. Z prawnego punktu widzenia większość terenów obiektów sportowych i rekreacyjnych miasta Krakowa to dobra komunalne będące własnością Gminy Miejskiej Kraków.

Większość obiektów sportowych wykorzystywana jest do prowadzenia działalności programowej przez kluby i organizacje kultury fizycznej.

Obiekty sportowo-rekreacyjne ze względu na swój specyficzny charakter i przeznaczenie spełniać muszą szereg wymogów dotyczących lokalizacji, metod tworzenia, form użytkowania, bezpieczeństwa i sposobów eksploatacji, zapewnienia odpowiednich warunków konserwacji i utrzymania oraz administrowania i zarządzania majątkiem.

Wieloletnie zaniedbania bazy sportowej naszego miasta spowodowały, że wiele obiektów wymaga ciągłych prac remontowych oraz kompleksowych działań modernizacyjnych, widoczna jest postępująca dekapitalizacja tychże obiektów.

Działania władz miasta oraz poszczególnych jednostek organizacyjnych kultury fizycznej i sportu zmagają się od lat do zmiany tego niekorzystnego stanu poprzez rozsądną i zróżnicowaną, aktywną politykę inwestycyjną i modernizacyjną w dziedzinie sportu i rekreacji, doceniającą istotę i wagę tego problemu w kompleksowym wizerunku miasta Krakowa.

Największym obecnie problemem, przed którym stoi miasto, jeżeli chodzi o obiekty sportowe, jest brak wielofunkcyjnej hali widowiskowo – sportowej oraz spełniającego międzynarodowe wymogi licencyjne stadionu piłkarskiego.

Obok typowych obiektów sportowych, Kraków posiada znaczną powierzchnię terenów zielonych zarówno w centrum miasta (Planty Krakowskie, Błonia, Park Jordana, Park Krakowski, Park Strzeleckiego, Park Lotników, Park Bednarskiego) jak również na obrzeżach (Lasek Wolski, uzdrowisko Swoszowice, Lasek Łęgowski, Zakole Tynieckie, tereny fortyfikacji Twierdzy Kraków), gdzie z powodzeniem można uprawiać czynny wypoczynek.

Tabela VIII.1. Stan ilościowy bazy sportowej w Krakowie

RODZAJ OBIEKTU	2002	2003
Stadiony sportowe	9	9
Boiska sportowe	309	310
Pływalnie kryte	15	15
Pływalnie otwarte	10	10
Kąpieliska otwarte	4	4
Lodowiska sztuczne	1 (dwie tafle)	1 (dwie tafle)
Korty tenisowe	72	72
Przystanie żeglarskie	7	7
Strzelnice	5	5
Ujeżdżalnie	5	5
Tor kajakarstwa górskiego	1	1
Tor łuczniczy	1	1
Kręgielnie	1	1
Hale sportowe	12	13
Sale ćwiczeń, siłowni	282	282

źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

2 Działania Miasta w zakresie kultury fizycznej

Miasto zobowiązane jest – we współdziałaniu z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego – do tworzenia warunków prawno-organizacyjnych i ekonomicznych dla rozwoju kultury fizycznej. Jako jednostka samorządu terytorialnego, Kraków realizuje zadania w zakresie kultury fizycznej jako zadania własne. (art. 4, art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej). Miasto – we współdziałaniu z organami administracji rządowej, klubami sportowymi oraz stowarzyszeniami kultury fizycznej i ich związkami, zobowiązane jest także do organizowania działalności w dziedzinie rekreacji ruchowej oraz tworzenia odpowiednich warunków materialno-technicznych dla jej rozwoju. Zadania te realizowane są w szczególności poprzez:

- 1) popularyzację walorów rekreacji ruchowej,
- 2) organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych,
- 3) szkolenie kadry instruktorów i kierowanie ich do prowadzenia zajęć rekreacyjnych,
- 4) tworzenie, utrzymywanie i udostępnianie bazy sportowo-rekreacyjnej. (art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 stycznia o kulturze fizycznej).

Jako gmina, Kraków zobowiązany jest do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty mieszkańców poprzez realizację m.in. spraw kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych (art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Jako powiat, Kraków wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, m.in. w zakresie kultury fizycznej i turystyki (art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie powiatowym). Ponadto prowadzi ewidencję Uczniowskich Klubów Sportowych i klubów sportowych nie prowadzących działalności gospodarczej oraz sprawuje nadzór nad działalnością stowarzyszeń kultury fizycznej i ich związków (art. 7 ust. 4, art. 15 ust. 1 i 3, art. 16 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej, art. 8 ust. 5, art. 25 – 28, art. 30 ust. 1, art. 31, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach).

Wskazane przepisy prawne powodują konieczność poszukiwania przez poszczególne organa władzy samorządowej partnerów, którzy w sposób profesjonalny, zgodnie z wolą ustawodawcy wykonają te zadania. Adresatem stają się więc przede wszystkim stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe, posiadające przygotowaną, wyspecjalizowaną kadrę szkoleniową, sprawdzone metody treningu sportowego i naboru spośród dzieci i młodzieży, a także bazę obiektów i urządzeń przystosowanych do prowadzenia zajęć.

Partnerami Miasta – obok organizowania imprez własnych – w realizacji w/w zadań są przede wszystkim kluby, stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe oraz szkoły wszystkich szczebli posiadające przygotowaną, wyspecjalizowaną kadrę szkoleniową i nauczycielską, programy szkoleniowe i nauczania, sprawdzone metody treningowe i naboru spośród dzieci i młodzieży, a także bazę obiektów i urządzeń przystosowanych do prowadzenia wszelkiego rodzaju zajęć. Coraz większego znaczenia w dziedzinie upowszechniania sportu i kultury fizycznej nabierają Uczniowskie Kluby Sportowe i Parafialne Kluby Sportowe, reprezentacje których z dużym powodzeniem startują w krajowych i międzynarodowych imprezach. Na terenie Krakowa w roku 2003 działały 442 kluby, związki i stowarzyszenia sportowe.

Kraków realizuje swoje zadania w zakresie kultury fizycznej w oparciu o system dotacji udzielanych stowarzyszeniom kultury fizycznej. Corocznie Rada Miasta Krakowa uchwała w budżecie limit środków z przeznaczeniem na działania Miasta (własne i zlecane) w zakresie kultury fizycznej. Prezydent Miasta Krakowa w zarządzeniach wykonawczych decyduje o szczegółowym rozdystrybucowaniu tych środków dla poszczególnych klubów i związków sportowych – realizatorów zadań zleconych przez Miasto w zakresie kultury fizycznej.

Obszary współpracy Miasta Krakowa z organizacjami sportu i rekreacji:

- całoroczna działalność w zakresie upowszechniania kultury fizycznej (zajęcia programowe),
- organizacja wycieczek dzieci i młodzieży (obozы szkoleniowe, turnusy rekreacyjne),
- organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych,
- remonty obiektów kultury fizycznej,
- inicjatywy inwestycyjne w dziedzinie kultury fizycznej.

Wykaz pierwszoligowych i drugoligowych klubów sportowych Krakowa – stan za 2003 r.

- TS WISŁA
- WISŁA KRAKÓW SSA – Mistrz Polski w piłce nożnej
- BKS WANDA
- KS PODGÓRZE – Mistrz Polski w kręglach, awans drużyny piłki nożnej kobiet do I ligi
- KS BRONOWIANKA
- KS JUVENIA
- AZS AWF Kraków
- KS KORONA
- WKS WAWEL
- SKS KUSY
- MKS CRACOVIA SSA, awans drużyny piłkarskiej do II ligi
- AZS Kraków
- KS Płaszowianka
- Tomex KS
- Krakowski Klub Szachowy
- KS Armatura
- Baustal

Tabela VIII.2. Wielkość dofinansowania klubów sportowych.

rok	wielkość dofinansowania
2002	2 737 100 zł
2003	2 740 000 zł

Tabela VIII.3. Dofinansowanie różnych form rekreacji i imprez sportowych zorganizowanych w 2003 r.

rok	ilość imprez	ilość uczestników	kwota (zł)
2002	5	16,2 tys.	111 421
2003	15	28 tys.	327 900

Tabela VIII.4. Dofinansowanie form rekreacji i imprez sportowych w 2003 r., zorganizowanych w ramach grantów dla instytucji pozarządowych.

impreza	ilość imprez		ilość uczestników		kwota (zł)	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Obozy i zgrupowania	96	205	2880	6150	438 450	1 322 450
Imprezy sportowe	64	83	22 050	24 208	147 700	185 000

3 Formy wspierania kultury fizycznej przez Miasto

3 1 | Działania Miasta prowadzone w oparciu o Program Współpracy Miasta Krakowa z Organizacjami Pozarządowymi przyjęty uchwałą nr XL/300/99 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 grudnia 1999 r.

1. Dotowanie całorocznej działalności programowej organizacji sportowych
  - Stowarzyszenie kultury fizycznej, nawiązujące współpracę z Gminą Kraków, na podstawie umowy dwustronnej, zobowiązuje się do wykonania zadań Gminy w zakresie upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, zgodnie z przedłożonym Gminie rozkładem zajęć, w zamian za co Gmina deklaruje pomoc finansową dla stowarzyszenia w formie dotacji. Podmiotami objętymi dofinansowaniem ze środków budżetowych są

jednostki kultury fizycznej, działające na terenie Gminy Kraków, które poprzez swoją działalność statutową prowadzą zajęcia w zakresie upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży do 19. roku życia.

2. Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych przyjętych Programem.
3. Remonty obiektów kultury fizycznej.

3

2 | Inne działania Miasta prowadzone w zakresie kultury fizycznej

1. Organizacja imprez „własnych”:

Ważniejsze imprezy:

- Bieg Samorządowy
- Cracovia Maraton
- Marszobieg Niepodległości
- Igrzyska Sportowe Szkół Podstawowych,
- Gimnazjada
- Licealiada
- Kryterium kolarskie „O Złoty Pierścień Krakowa”
- Puchar Prezydenta Miasta Krakowa w Kajakarstwie Górskim
- Organizacja i prowadzenie Kąpieliska „Bagry Wielkie” (w tym Maraton Pływacki)
- Regaty Ekologiczne o Puchar Prezydenta Miasta
- Regaty Ogólnopolskie o Puchar Prezydenta Miasta
- Spotkanie Prezydenta z Mistrzami Sportu
- Mityng w chodzie sportowym „Na Rynek Marsz”.

W roku 2003 Miasto było współorganizatorem imprez sportowo – rekreacyjnych, promujących powszechną kulturę fizyczną i zmierzających do zwiększenia aktywności sportowej mieszkańców oraz poprawy ich zdrowotności, w których wzięło udział łącznie ok. 100 tys. mieszkańców miasta i gości.

2. Współdziałanie Miasta w organizacji imprez sportowych mistrzowskich rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej, promujących Miasto – wg kalendarza związków sportowych.
3. Inwestycje w dziedzinie kultury fizycznej – realizacja na podstawie Zarządzenia Nr 1579/2003 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 7 listopada 2003 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji monitorowania realizacji zadań inwestycyjnych”.

4. Przyznawanie honorowego tytułu Przyjaciela Sportu.

Tytuł przyznawany jest corocznie osobom lub podmiotom gospodarczym za wyróżniającą pomoc finansową w zakresie kultury fizycznej, wspomaganie imprez sportowych lub podmiotów kultury fizycznej. Intencją Programu Przyjaciela Sportu jest promowanie i wspieranie inicjatyw o charakterze bezinteresownej opieki stałej lub okazjonalnej w dziedzinie kultury fizycznej – uchwała Nr LXXXV/769/01 Rady Miasta Krakowa z dnia 12.09.2001 r.

Laureaci honorowego tytułu Przyjaciela Sportu a.d. 2002” za „najciekawszą formę i efektywność wspierania kultury fizycznej”:

- Profesor Zwyczajny Andrzej Gaberle.
- Ksiądz Prałat Jan Dziasek.

za „najwyższy wkład finansowy w rozwój kultury fizycznej”:

- Zakłady Przemysłu Cukierniczego „Wawel” S.A. w Krakowie.

5. Przyznawanie stypendiów sportowych.

Stypendia sportowe Miasta Krakowa są wyróżnieniem przyznawanym corocznie (na okres jednego roku) sportowcom, posiadającym status amatora, reprezentującym podmioty działające w oparciu o ustawę o kulturze fizycznej, funkcjonujące na terenie Gminy Kraków. Ponadto przyznawane są także stypendia celowe, związane z udziałem sportowców w prestiżowych imprezach sportowych – uchwała Nr LXXXV/770/01 Rady Miasta Krakowa z dnia 12.09.2001 r.

W 2003 roku przyznano 6 stypendiów na szkolenie całoroczne oraz 1 stypendium celowe.

6. Udzielanie ulg w opłatach należnych Gminie.
Pomoc Gminy polega na rekonwersji strumienia finansowego (zaniechanych bądź umorzonych), należnych wpływów do budżetu Gminy (opłaty z tytułu użytkowania gruntów komunalnych, podatki za działalność pozastatutową) na przyrząd rzeczowy w formie usługi. Stanowi to uzupełnienie przepływów pieniężnych w formie dofinansowania, przekazywanego klubom i stowarzyszeniom kultury fizycznej – uchwała Nr LXXXVII/839/97 Rady Miasta Krakowa z dnia 27.08.1997 r. Za 2003 rok udzielono takich zwolnień 7 klubom na kwotę 135 390 zł.

7. Organizowanie Akcji „Zima w Mieście” i „Lato w Mieście”.
Rokrocznie – w okresie ferii zimowych i letnich wakacji – organizowane są przedsięwzięcia, podczas których młodzież szkolna korzysta bezpłatnie z gminnych obiektów sportowych (baseiny, lodowiska, sale gimnastyczne).

W 2003 roku w prowadzonych akcjach udział wzięło ok.15 tys. uczestników.

8. Nadzór i prowadzenie ewidencji stowarzyszeń, wynikającej z przepisów ustawy o kulturze fizycznej – ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej, ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach*.

5. Nadzór merytoryczny nad Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Miejskimi Ośrodkami Sportu.

6. Organizacja i prowadzenie codziennych pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach realizacji programu „Młody Las” – uchwała Nr XL/299/99 Rady Miasta Krakowa z dnia 22.12.1999 r.

Harmonogram zajęć w poszczególnych placówkach obejmuje:

Zajęcia sportowe: piłka nożna, siatkowa, koszykówka, tenis ziemny i stołowy, unihokej, gry i zabawy lekkoatletyczne, badminton, bilard, zajęcia na basenie.

Zajęcia rekreacyjne i inne: plastyczne, techniczne, komputerowe, piosenkarskie, taneczne, recytatorskie, teatralne, terapeutyczne, korekcyjne, logopedyczne, kół zainteresowań, wycieczek po ciekawych miejscach w Krakowie i okolicy, językowe.

Wkład miasta Krakowa w rozwój kultury fizycznej dostrzeżony został w „IX Sportowym Turnieju Miast i Gmin 2003”, w którym oceniano umożliwienie jak największej liczbie mieszkańców miast i gmin aktywnego uczestnictwa, co najmniej przez 30 minut, w różnych formach rekreacji fizycznej, a także udział procentowy nakładów finansowych na kulturę fizyczną do budżetu miast i gmin oraz proporcję liczby członków fizycznych stowarzyszeń kultury fizycznej do liczby mieszkańców miast i gmin. W kategorii Miast powyżej 100 000 mieszkańców w Turnieju Miasto Kraków zdobyło II miejsce.

4 Najważniejsze inwestycje Miasta w dziedzinie kultury fizycznej

Tabela VIII.5. Informacja o przygotowywanych i realizowanych inwestycjach w 2003 r.

Lp.	Zakres inwestycji	Kwota (tys. zł)
1	ul. Zarzecz 135 Budowa Centrum Sportu KS „Bronowianka” – dokończenie	1000
2	ul. Kozia Modernizacja kąpieliska „Bagry Wielkie”	45
3	ul. Grębałowska 12 Modernizacja obiektów KS „Grębałowianka”	100
4	ul. Baczyńskiego 13 Rozbudowa budynku sportowo – socjalnego O.S.K.F. „Pogoń – Skotniki”	100
5	ul. Mackiewiczza Modernizacja zespołu basenów kąpielowych KS „Clepardia”	730
6	Al. Pokoju 16 Budowa zaplecza dla KS „Grzegórzecki”	50
7	ul. Kałuży 1 Modernizacja stadionu MKS „Cracovia”	170
8	ul. Siedleckiego 7 Modernizacja sztucznego lodowiska	900
9	ul. Eisenberga 2 Zakupy inwestycyjne dla OSiR „Krakowianka”	20
RAZEM		3115

Dodatkowo w roku 2003 z budżetu Gminy przeznaczono środki finansowe w wysokości 800 000,00 zł na przeprowadzenie prac remontowych w 30 obiektach stowarzyszeń kultury fizycznej. Prace remontowe zostały przeprowadzone między innymi w:

- Klubie Sportowym „Korona” wykonano częściowy remont obrzeża niecki basenu dużego, na kwotę 8279 zł.
- Klubie Sportowym „PŁASZOWIANKA” wykonano demontaż oświetlenia boiska piłkarskiego, wymianę drzwi ewakuacyjnych w sali gimnastycznej, remont bieżni lekkoatletycznej, remont płyty boiska piłkarskiego, częściowy remont ogrodzenia obiektu, na kwotę 49 998 zł.
- Klubie Tenisowym KOZŁÓWEK wykonano remont dachu obiektu szatniowo-sanitarnego, remont sanitariatów, remont instalacji elektrycznej, remont kortu tenisowego nr 3, na kwotę 35 000 zł.
- Towarzystwie Sportowym TRAMWAJ Kraków wykonano remont pomieszczeń sanitarnych głównej trybuny boiska, remont boksów zawodniczych, remont ogrodzenia obiektu, na kwotę 43 109 zł.
- Klubie Sportowym „ARMATURA” wykonano wymianę stolarki okiennej, ocieplenie budynku, obróbkę dachu i założenie rynien, remont sanitariatów wraz z wymianą instalacji wod-kan, budowę muru oporowego wzdłuż miejsc dla widzów przy ul. Chmielnej, na kwotę 40 000 zł.
- Osiedlowym Stowarzyszeniu Sportowym „OPATKOWIANKA” wykonano adaptację pomieszczeń na salę ćwiczeń i pomieszczeń dla sędziów, na kwotę 34 998 zł.

Kultura fizyczna | Tendencje

- rozwój spójnego systemu współpracy Miasta i organizacji kultury fizycznej;
- postępujący wzrost standardów obiektów sportowych (poprzez prowadzone prace remontowe i modernizacyjne);
- wzrost nakładów budżetowych na rozwój kultury fizycznej w Mieście,
- wzrost ilości osób czynnie uczestniczących w przedsięwzięciach z zakresu kultury fizycznej;
- powstanie Centrum Sportu KS „Bronowianka”.

Rys. VIII.1.1. Ważniejsze obiekty sportowe i rekreacyjne na terenie Krakowa

